Gemeente Amsterdam

23 november 2022

Samen bouwen aan een nieuwe buurt

Communicatie- en participatiestrategie gebiedsontwikkeling Centrum Reigersbos

Inhoud

1 Inleiding en achtergrond 3

2 Doelstelling 4

3 Reacties op de plannen vanuit de buurt 5

4 Reflectie en leren 7

5 Deelthema's 10
5.1 De thema's 10
5.2 Samenhang tussen de thema's 11
5.3 Rolverdeling 12

6 Doelgroepen en stakeholders 13

7 Participatieladder 14

8 Aanpak participatie 15
8.1 Parkeren 15
8.2 Uitwerken bouwblokken 17
8.3 Openbare ruimte 20
8.4 Maatschappelijke voorzieningen 21
8.5 Pilot ouderenhuisvesting 23
8.6 Groen 25

9 Communicatiemiddelen 26
9.1 Gemeentebreed 27
9.2 Stadsdeel 27
9.3 Project 28

10 Wat gaat er nog volgen 31

Bijlagen 32

1 Inleiding en achtergrond

Reigersbos, in Amsterdam Zuidoost, is zo'n 40 jaar oud. De wijk werd opgeleverd tussen 1980 en 1984. Inmiddels wonen en werken er zo'n 8.500 mensen. Voor zijn leeftijd doet de buurt het best netjes: veel groen, volop ruimte voor fietsen en wandelen, goed bereikbaar met het openbaar vervoer, drukke winkels, een wekelijkse markt en een gevarieerd aanbod aan scholen. Maar de wijk heeft ook veel achterstallig onderhoud en voelt op veel plekken onveilig. Ook is er een tekort aan goede voorzieningen en passende woningen.

Ontwikkelbuurt
Reigersbos is een Ontwikkelbuurt, onderdeel van het Masterplan Zuidoost en een zoeklocatie woningbouw in Koers 2025. In de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (vastgesteld op 8 juli 2021) staat de omgeving langs de Reigersbosdreef aangeduid als 'gemengde stadsbuurt'. Dat wil zeggen dat Reigersbos ruimte heeft om een woonbuurt met een stedelijke dichtheid te worden, met een aanzienlijk deel niet-wonen in de plint.
De gemeente Amsterdam is daarom druk bezig met een plan om het centrum en de directe omgeving ervan te verbeteren. Dat doen we in overleg met de buurt. En daar zijn we al een tijdje mee bezig. In 2019 hebben we de buurt verkend en op een rij gezet waar behoefte aan is. In 2020 hebben we onderzocht wat er allemaal mogelijk is om Reigersbos te verbeteren. In datzelfde jaar zijn er ook een aantal concrete projecten van start gegaan. Een overzicht van alle communicatie- en participatie vind je in bijlage 1.

We gaan beginnen
Er zijn nu knopen doorgehakt. Die staan beschreven in een investeringsnota: een document dat beschrijft hoe de plannen uitgevoerd kunnen worden. En in een stedenbouwkundig plan, met daarin alles over hoe het gebied eruit gaat zien en de regels daarvoor. Op 26 januari 2022 is deze investeringsnota vastgesteld door de gemeenteraad. Zie bijlage 2. Dit betekent dat er nu budget is om de buurt te vernieuwen en te verbeteren.

Vernieuwen Reigersbos
Zo worden de straten en pleinen opgeknapt en komen er extra voorzieningen en woningen. Ook komt er plek voor kleine bedrijfjes, kleine kantoorruimtes, een jongerencentrum, een culturele broedplaats en een buurtkamer. Bij de metrohalte maken we een nieuw plein met terrassen, bomen en bankjes om elkaar te ontmoeten. Ook verplaatsen we de bushaltes, zodat deze dichterbij de metro komen te staan. Langs de singel komen grastrappen om op te zitten.

Nieuwe woningen
Door de bouw van 700 woningen komt er meer plek om in Zuidoost te wonen en dragen we ons steentje bij om te voldoen aan de aanhoudende vraag naar woningen. Van de woningbouw is 40%

sociale huur, 40% middeldure huur en 20% vrije sector. De nieuwe woningen zorgen ervoor dat mensen kunnen doorstromen zonder dat ze daarvoor de buurt hoeven te verlaten én dat er budget beschikbaar komt om de openbare ruimte op te knappen. 25% van deze woningen is gereserveerd voor inwoners van Zuidoost. Er komen ook woningen voor jongeren en voor ouderen.

2 Doelstelling

Met de vaststelling van de investeringsnota gaan de plannen definitief door. Wat vaststaat is dat er 700 woningen komen, waarvan 40% sociaal, 40% midden-duur en 20% vrije sector. Ook staat vast dat er voorzieningen komen, zoals mogelijk een derde supermarkt en een buurtkamer. Maar niet alles staat vast. Daarom gaan we de komende jaren op een zestal belangrijke onderwerpen verder participeren met de buurt. Zo maken we van Reigersbos een wijk waar bewoners trots op kunnen zijn en waar iedereen zich thuis voelt. De onderwerpen waar we het over gaan hebben met de buurt zijn:

- Parkeren
- Hoe de gebouwen eruit komen te zien
- Ouderenhuisvesting
- Maatschappelijke voorzieningen
- Openbare ruimte
- Groen

De Gemeente Amsterdam heeft wettelijke regels en beleidskaders waarbinnen er gewerkt wordt. Het is belangrijk om hier duidelijk over te zijn tijdens de participatie. Zo hebben we ons bijvoorbeeld te houden aan de parkeernorm van Amsterdam en kunnen we ook niet participeren over of er wel of geen woningen komen. Ook zijn er regels m.b.t. de openbare ruimte: niet alles kan zomaar.

De participatie in deze fase heeft twee doelen:

- Het verhogen van de kwaliteit van de plannen én de uitvoering door te luisteren naar de buurt
- Het vergroten van betrokkenheid, kennis en begrip bij bewoners

Samen werken we aan een beter Reigersbos voor de huidige én toekomstige bewoners van de wijk.

3 Reacties op de plannen vanuit de buurt

Vanuit de voorgaande participatiebijeenkomsten, gesprekken met de buurt en de inspraakreacties komt een genuanceerd beeld naar voren over hoe de buurt over de plannen denkt. Een aantal mensen is positief. Zij zijn blij met de komst van de nieuwe woningen en vinden het goed dat de buurt wordt vernieuwd. Jongeren die in de buurt willen wonen zijn op zoek naar een eerste woningen en senioren zoeken een plek waar zij prettig oud kunnen worden. Maar er zijn ook onderwerpen bekend waarover buurtbewoners zich zorgen maken.

In de komende gesprekken en bijeenkomsten is er voor deze onderwerpen extra aandacht:

Parkeren & verkeer: bewoners hebben zorgen over het aantal parkeerplaatsen in het nieuwe plan. Omdat er nieuwe bewoners bij komen, terwijl het aantal parkeerplaatsen in het centrum van Reigersbos nagenoeg gelijk blijft, verwachten zij dat de parkeerdruk toeneemt. Insprekers zijn bezorgd dat zijzelf of bezoekers niet meer voor de deur kunnen parkeren en ook dat de ondernemers hieronder zullen lijden. Ook zijn er zorgen vanuit de ondernemers over de af- en aanvoerroutes en de bereikbaarheid van de markt en de winkels.

Buurtbinding en wooncarrière: bewoners willen graag nieuwe bewoners die zich verbonden voelen met het gebied en hebben behoefte aan ruimte om zelf wooncarrière te maken: opgroeien, zelfstandig wonen, een gezin vestigen en goed oud worden. Dit vraagt om een gedifferentieerd woningbouwprogramma, met verschillen in woningsegment, - type en - grootte.

Extra woningen: bewoners maken zich zorgen over de bouw van extra woningen in het gebied. Vooral de hoogte van sommige gebouwen en de afstand tussen de huidige woningen en de nieuwe gebouwen is een zorg. Denk daarbij aan privacy, schaduw/lichtinval en verliezen van uitzicht.

Voorzieningen: een aantal bewoners vraagt zich af of de basisvoorzieningen wel toereikend zijn voor de komst van de nieuwe bewoners. Insprekers geven aan blij te zijn met de komst van een buurtkamer – hier is veel behoefte aan. Er zijn bedenkingen bij de komst van een derde supermarkt. Men is van mening dat er voldoende supermarkten zijn. Er is wel behoefte aan extra winkelaanbod, zoals een schoenen- of kledingwinkel. Men vraagt zich daarnaast af wat er gebeurt met de huidige winkelleegstand. Horeca is welkom als dit een toevoeging is voor het winkelcentrum.

Inrichting groen: bewoners zijn bang dat bestaande groene ruimte plaats moet maken voor de nieuwbouw en bezorgd over de bomen die gekapt worden. Tegelijkertijd biedt de nieuwbouw kans de openbare ruimte opnieuw in te richten. Een aantal insprekers geeft aan dat als er groen verdwijnt, de regen niet goed meer op wordt genomen, met als gevolg wateroverlast en waterschade aan gebouwen.

Overlast werkzaamheden: men voorziet veel overlast van de werkzaamheden. Met name de bewoners rondom de plekken waar gebouwd wordt, geven aan zorgen te hebben over geluids- en trillingsoverlast. Ondernemers denken dat hun omzet kan dalen, omdat de winkelstraat minder goed bereikbaar is tijdens de werkzaamheden.

Achterstallig onderhoud huidige situatie: de wens is om snel aan de slag te gaan met het achterstallig onderhoud van de bestaande woningen en het achterstallig onderhoud van de openbare ruimte, zoals de bestrating. Ook het verduurzamen van de bestaande woningen is belangrijk. Er is door de gemeente een volkshuisvestingsfonds aangevraagd en verkregen voor de verduurzaming van woningen in Zuidoost. De 10 VvE's in het winkelcentrum van Reigersbos hebben nu de handen ineengeslagen om hun gevels te verduurzamen.

4 Reflectie en leren

Tijdens het gehele planproces, van verkenning tot en de vaststelling van de investeringsnota, heeft de projectgroep haar best gedaan om de bewoners en andere belanghebbenden zo goed mogelijk bij de plannen betrekken. Tijdens de participatie in 2021 organiseerden we (i.v.m. corona) o.a. een online bijeenkomst die terug te kijken was via de website. Daarna zijn er drie inloopbijeenkomsten geweest. In totaal hebben zo'n 700 mensen ons gezien of gesproken. Daarnaast zijn we met specifieke groepen, zoals de ondernemers, in gesprek gegaan over onderwerpen waar zij zorgen over hebben. Brieven en flyers met informatie zijn door heel Gaasperdam verspreid naar meer dan 15.000 adressen.

Desondanks heeft een aantal bewoners aangegeven zich onvoldoende betrokken te voelen bij de plannen en in sommige gevallen voelen zij zich zelfs overvallen. Deze signalen nemen wij serieus. Communicatiebureau Dietz heeft een tussentijdse evaluatie gedaan, om te reflecteren en te leren van de participatie in de aanloop naar de investeringsnota (zie bijlage 3). Hieruit kwam naar voren dat bewoners over de participatie over de volgende onderwerpen opmerkingen hadden:

- Duidelijkheid bieden over het proces en de tijdlijn
- Tijdig beschikbaar stellen van informatie
- Volledigheid van informatie
- Volledigheid betrekken van stakeholders
- Taalgebruik
- Inspraaktermijn investeringsnota

De belangrijkste aanbevelingen die bureau Dietz heeft gedaan, zijn hieronder opgesomd. We willen deze in het vervolg van de participatie gebruiken om onze acties en middelen aan te toetsen.

De aanbevelingen van bureau Dietz:

Aanbeveling 1: Voor sommige bewoners zijn de kaders waarbinnen geparticipeerd kan worden onduidelijk
We maken duidelijk waar wel en vooral ook niet meer over meegepraat kan worden. Daarvoor maken we een schema met deelonderwerpen: wat staat er vast en wat is nog bespreekbaar. Het 'bespreekbaar' moet ook beter gedefinieerd worden. We laten ons door de buurt adviseren (trap op participatieladder). Deze adviezen zijn niet bindend, maar nemen we wel degelijk serieus. Uitgangspunt moet zijn dat we binnen de kaders die er zijn onze plannen beter maken samen met de buurt.

Aanbeveling 2: Sommige bewoners voelden zich te laat betrokken bij de plannen
Er is al veel gedaan aan communicatie en participatie met de buurt. Dit is wel verspreid gegaan over een aantal jaren en mede door corona de laatste jaren beperkt fysiek. Daarom is het voor mensen uit de buurt niet duidelijk wanneer er daadwerkelijk wordt begonnen met de werkzaamheden of wanneer er woningen klaar zijn. We maken daarom een duidelijke tijdlijn waarin we terugblikken op het traject vanaf de eerste verkenningen t/m de start van de werkzaamheden. Deze tijdlijn kunnen we maken m.b.v. iconen/graphics (zie voorbeeld buurtkrant Delflandplein). We maken voor de vervolgparticipatie een duidelijke planning en informeren bewoners minimaal 2 weken van tevoren wanneer er een activiteit of bijeenkomst is.

Aanbeveling 3: Voor sommige bewoners was het onduidelijk hoe het proces eruitzag, en wat de functie van de subgroepen was binnen het proces
Als we mensen uitnodigen om deel te nemen aan bepaalde werkgroepen, leggen we duidelijk uit wat we van hen verwachten, hoe vaak we afspreken, hoe lang het traject duurt en wat we doen met de uitkomsten. Daarbij is een concrete terugkoppeling heel belangrijk.

Aanbeveling 4: De context van het project en meerwaarde voor de huidige stakeholders kan duidelijker gecommuniceerd worden
De gebiedsontwikkelingen in Reigersbos staan niet op zichzelf. In heel Zuidoost worden er de komende jaren op grote schaal woningen gebouwd en op veel plaatsen passen we de openbare ruimte aan. We moeten dit totaalbeeld schetsen zodat mensen niet denken dat we alleen in hún achtertuin aan de slag gaan. We maken daarom een factsheet met een plattegrond van Zuidoost. Hierop staat hoeveel woningen we gaan bouwen in welke gebieden en wanneer we starten met de werkzaamheden of wanneer de oplevering is. Zodra deze factsheet af is communiceren wij hierover richting bewoners en ondernemers. We moeten in onze communicatie erkennen dat verandering lastig is en we begrijpen dat dit voor veel bewoners voor onzekerheid zorgt. Daarnaast benadrukken we dat deze veranderingen op de langere termijn ook hen verbetering brengt. Uiteraard zijn er woningen in Amsterdam nodig, maar dat is niet het hele verhaal. Zoals in de Omgevingsvisie 2050 is aangegeven staat bij verdichten ook een goede woonkwaliteit, met leefbare straten en pleinen en plek voor ontmoeting centraal. We vertellen vooral ook wat de andere veranderingen in positieve zin voor de buurt betekenen, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid en voorzieningen aanbod.

Aanbeveling 5: Herhaling van informatie is essentieel voor beter begrip en bereik
In het verleden is er veel 'productgericht' gecommuniceerd. Dat wil zeggen dat het zwaartepunt van de communicatie lag rond de publicatie van verschillende nota's en er in de tussentijd wellicht te weinig verteld is aan de buurt.

Inmiddels hebben we ook een digitale nieuwsbrief die wordt verzonden via ons mailadres reigersbos@amsterdam.nl. We hebben bewoners, ondernemers en belanghebbenden via een opgeroepen om zich voor deze nieuwsbrief in te schrijven. Inmiddels telt ook deze nieuwsbrief meer dan 300 abonnees. We versturen de nieuwsbrief minstens 4x per jaar, en delen daarin wat er op dat moment speelt in de buurt. Als het over belangrijke of complexe onderwerpen gaat vullen

we de nieuwsbrief aan met een fysieke bewonersbrief die we huis-aan-huis verspreiden in de buurt.

Overige aandachtspunten

Uit het rapport van Dietz komen verder onderstaande acties naar voren:

- We laten onze communicatiemiddelen (o.a. brieven) door enkele bewoners tegenlezen als breed worden verspreid. Op deze wijze kan er getoetst worden of tekst en inhoud begrijpelijk is.
- We koppelen altijd terug wat er met de input van bewoners wel/niet gedaan is en waarom.
- Waar mogelijk gebruiken we visualisaties om het proces inzichtelijk te maken.
- Veel communicatie gaat via de lokale 'tamtam'. We gaan daarom proberen ambassadeurs te werven die ook het positieve geluid uit de buurt verspreiden.
- Een spreekuur en laagdrempelige fysieke aanwezigheid in de buurt is waardevol. Sinds voorjaar 2022 hebben we weer een plek voor ons wekelijkse spreekuur. Dit doen we vanuit gebiedsontwikkeling samen met het gebiedsteam (gebiedsmakelaar Reigersbos). We kunnen hiervoor de ruimte van het Buurtteam midden in het winkelcentrum gebruiken. Tijd en dag communiceren we in de nieuwsbrief en met een flyer.
- We gaan onze bijeenkomsten zoveel mogelijk fysiek houden. We maken hierbij gebruik van al aanwezige ontmoetingsplekken in de buurt. We vragen hierbij actief aan bewoners wat goede locaties zijn om informatie te delen.

.

Onderzoek Ombudsman Metropool Regio Amsterdam

Bij de vaststelling van de investeringsnota is een motie aangenomen met het verzoek om de Ombudsman van Amsterdam een onderzoek te laten doen naar het verloop van de participatie in Reigersbos. Op het moment van schrijven (medio november) is dit onderzoek nog niet gereed. Aanbevelingen die vanuit dit onderzoek volgen, zullen, voor zover ze binnen onze reikwijdte liggen, verwerkt worden in de update van deze participatiestrategie.

5 Deelthema's

5.1 De thema's

De investeringsnota is vastgesteld. Hierin staat het stedenbouwkundig plan, het programma en de kosten en opbrengsten. Met het nemen van het investeringsbesluit staat vast dat het project doorgaat en dat er geld beschikbaar is om de plannen uit te voeren. Voor we beginnen met de uitvoering is er ruimte voor participatie. Het komende jaar participeren we over 5 belangrijke thema's:

Thema 1: Parkeren
Bewoners, gebruikers en ondernemers maken zich zorgen of er wel voldoende parkeerplaatsen overblijven in de nieuwe plannen. We gaan op zoek naar het parkeergebruik van bewoners, bezoekers en ondernemers. Vanuit het parkeergebruik ontstaat vanzelf een beeld van wat er nodig is op de verschillende plekken.

Thema 2: Detaillering bouwblokken
In de definitieve investeringsnota zijn de bouwblokken bij het Renooiplein, Reewijkplein, Remmerdenplein Zuid en Ravensteinstraat nog niet in detail opgenomen. We nemen deze bouwblokken op met een variabele bouwhoogte tussen de twee en zeven bouwlagen (begane grond plus één tot zes verdiepingen). Dit geeft ruimte en kaders om samen met bewoners programma's van eisen t.b.v. de bouwenveloppen op te stellen.

Thema 3. Ouderenhuisvesting
De gemeente Amsterdam wil een grondpositie in deze buurt vrijgeven voor ca. 50 nieuwbouwwoningen (minimaal 80% sociale huur) voor oudere buurtbewoners. De gemeente Amsterdam en woningbouwcorporatie Eigen Haard zijn in 2020 een pilot gestart voor ouderenhuisvesting in Reigersbos. Zodra de locatie definitief is betrekken we bewoners nauw bij de uitwerking. Eigen Haard krijgt hierbij een rol in het participatietraject.

Daarnaast werken we ook samen met woningcorporatie Woonzorg aan het realiseren van ouderenwoningen. Het huidige complex van Woonzorg aan het Ravensteinplein met 133 ouderenwoningen, wordt uitgebreid met 66 ouderenwoningen en een buurtkamer met plek voor een buurtkeuken.

Thema 4. Maatschappelijke voorzieningen
In de investeringsnota is een programma opgenomen voor maatschappelijke voorzieningen. Deze gaan we verder invullen met betrokken formele en informele maatschappelijke organisaties en bewoners.

De maatschappelijke voorzieningen vormen vaak het sociale hart van de buurt. We werken met de volgende thema's (daar waar nodig / wenselijk passen we de thema's gaandeweg aan):

- Ontmoeting
- Gezondheid
- Versterken ondernemerschap
- Culturele programmering
- Scholen/leren
- Geloofsgemeenschappen

Met al onze partners willen we via intensieve samenwerking (co-creatie) onderzoeken hoe we deze vanuit de kracht en identiteit van Reigersbos kunnen ontwikkelen.

Thema 5. Openbare ruimte

We werken zoveel mogelijk in co-creatie aan een ontwerp voor de openbare ruimte. De ambitie is om de openbare ruimte zo duurzaam mogelijk in te richten. Denk hierbij aan maatregelen tegen hittestress en het regenbestendig inrichten. Voor de openbare ruimte is er nu een schetsontwerp. Samen met R&D moeten we inventariseren of dit voldoende is om samenhangende ontwerpen voor de deelgebieden te kunnen maken. Samen met bewoners bepalen we wat er in de openbare ruimte moet komen. Denk hierbij aan sport- en speltoestellen, pleinen en het plaatsen van bankjes.

De Puccinimethode is de standaard voor het Amsterdamse straatbeeld. We richten er al onze straten, pleinen en plantsoenen mee in. Deze standaard staat voor een kwalitatief goede fysieke inrichting van de openbare ruimte. Het zorgt ervoor dat ook het beheer en onderhoud goed te regelen zijn. Tijdens de co-creatie houden we ons aan deze richtlijnen.

Thema 6: Groen

Groen (natuur en duurzaamheid) is een thema dat in veel deel onderwerpen terugkomt. Dat is goed en ook nodig. Op het thema Groen zijn er een actieve en betrokken bewoners. Door dit thema apart te behandelen wordt deze groep bewoners bediend en zorgen we ervoor dat er integraal naar dit thema gekeken wordt.

5.2 Samenhang tussen de thema's

De deelthema's waarmee we aan de slag gaan, staan uiteraard niet op zichzelf. Daarom benadrukken we altijd de samenhang en informeren we iedereen overkoepelend over het project. Zo is op de projectenwebsite altijd alle informatie te vinden. Hier verwijzen we ook naar wanneer we mensen gaan werven om deel te nemen aan verschillende themabijeenkomsten. We kondigen de deeltrajecten per thema aan en maken duidelijk wat we doen met de uitkomsten én hoe dit past in de planning van het project. Deze overallplanning is up-to date en terug te vinden op de projectenwebsite. Deze pagina gebruiken we ook om verslagen te plaatsen of onderzoeksuitkomsten te delen. We proberen aan te haken op andere bijeenkomsten en daar aanwezig te zijn met bv. een marktkraan en informatiemateriaal.

5.3 Rolverdeling

Bij de uitvoering van de participatie werken we samen met een aantal externe partijen, waaronder Rijnders Verkeersadvies en Inbo Architectuur en Ruimtelijke Ordening. In onze communicatie gebruiken we echter altijd de huisstijl van de Gemeente Amsterdam – wij zijn immers opdrachtgever en eindverantwoordelijke. Ook zijn er altijd een of meerdere medewerkers van de Gemeente Amsterdam aanwezig bij fysieke (of online) bijeenkomsten.

6 Doelgroepen en stakeholders

*Doelgroep*en
Met wie gaan we in gesprek? En hoe stellen we deze groepen samen? Dit moet een goede mix zijn van bewoners, eigenaren en ondernemers. Onze doelgroep is voor ieder deelthema verschillend. Bij de werving voor deelnemers gaan we daarom eerst 1-op-1 uitnodigen vanuit de stakeholders die we kennen. Zij kunnen op hun beurt weer vanuit hun eigen netwerk mensen betrekken die wij zelf niet zo snel zouden bereiken.

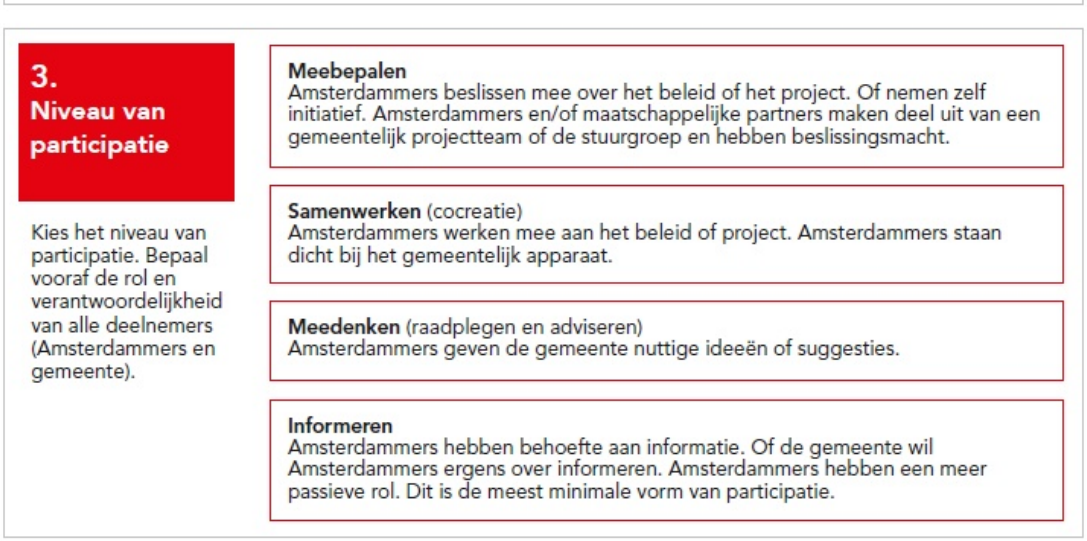
Stakeholders
Er zijn verschillende groepen verbonden aan de buurt die op hun eigen manier tegen de ontwikkelingen aankijken. Denk hierbij aan bewonersorganisaties, sportclubs, woningcorporaties en scholen. Allemaal hebben zij een bepaalde mate van invloed en belang bij de plannen voor Reigersbos. We hebben daarom een stakeholderanalyse gemaakt die deze partijen in kaart brengt. Zo kunnen we direct contact opnemen met bepaalde groepen voor verschillende onderwerpen.

Buurtwerkgroep
We stellen voor om in samenwerking met het Bewonersplatform Reigersbos een buurtwerkgroep op te richten om gedurende het participatietraject in deze fase met ons mee te kijken en ons scherp te houden. De buurtwerkgroep kan optreden als ambassadeurs voor de plannen en hun eigen achterban betrekken. Zo bereiken we mensen die we normaliter missen. Ook kan de buurtwerkgroep brieven en andere communicatiemiddelen lezen voordat we ze versturen. Zo weten we of het begrijpelijk en toegankelijk is.

Vervolgens kan deze groep tijdens de participatie meedenken en suggesties doen over juiste invulling van de activiteiten, uitnodiging van deelnemers en de tijdstippen van activiteiten. De buurtwerkgroep bestaat uit een gevarieerde groep van gebruikers en bewoners vanuit de buurt die een representatieve afvaardiging vormen. De grootte van deze groep is circa 6-8 personen en wordt samengesteld in samenwerking met Bewonersplatform Reigersbos en stichting Woon.

7 Participatieladder

Voor de verschillende onderwerpen/deelthema's kan de mate waarin de doelgroepen invloed kunnen hebben op het plan, verschillen. Die mate van invloed beschrijven we per onderwerp aan de hand van de participatieladder. De participatieladder is een instrument die trapsgewijs verschillende niveaus van participatie weergeeft. We gebruiken onderstaande versie uit de leidraad participatie van de Gemeente Amsterdam:

Duidelijkheid, helderheid, eerlijkheid en openheid zijn randvoorwaarden in het participatieproces. Dit betekent duidelijkheid over de context en achtergrond en helderheid over wat is vaststaat en wat nog bespreekbaar is. Het is van groot belang om heel duidelijk aan te geven wat de invloed van de doelgroepen is en wat er precies van hen verwacht wordt. Dat doen we apart voor alle deelthema's.

8 Aanpak participatie

8.1 Parkeren

Centrale vraagstelling

In de huidige situatie zijn er binnen het projectgebied circa 600 parkeerplaatsen op de parkeerpleinen. Daarnaast zijn er ook 200 parkeerplaatsen in een openbaar toegankelijke parkeergarage. Dat aantal parkeerplaatsen blijft in zekere zin gelijk: in de toekomstige situatie zijn er in het plangebied circa 400 parkeerplaatsen op straat en circa 310 parkeerplaatsen op eigen terrein (stalling) voor bezoekers. Daarnaast zullen minimaal circa 100 parkeerplekken voor toekomstige woningen op eigen terrein worden gerealiseerd, en dat aantal parkeerplaatsen wordt hoger indien met meer dan de minimale parkeernorm wordt gebouwd.

Per saldo blijft het aantal parkeerplaatsen in het plangebied ongeveer gelijk terwijl er ongeveer 700 woningen worden toegevoegd en diverse voorzieningen. Volgens de parkeerbalans is er op deze manier nog steeds voldoende mogelijkheid om dichtbij de woning of de winkel te parkeren. Echter, bewoners en ondernemers maken zich zorgen over het thema parkeren in de buurt. Daarom is in augustus 2022 een participatietraject gestart rondom dit onderwerp. Er is een enquête verspreid die meer dan 800 keer is ingevuld en er zijn een tweetal straatlabs geweest om een verdiepingsslag te maken ten opzichte van de enquêtes in gebruik en gedrag.

Het doel is:
- Beter begrijpen parkeergedrag / parkeerbehoefte van gebruikers
- Een maatwerkoplossing vinden die goed past bij de buurt.
- Beter begrip ontwikkelen van de gebiedsontwikkeling als geheel en de organisatie van het parkeren in het bijzonder

Doelgroep en werven van de doelgroepen
De bewoners, bezoekers, ondernemers en andere gebruikers van de parkeerplaatsen in het centrum van Reigersbos.

Participatieniveau
Meedenken (raadplegen en adviseren). De deelnemers geven de Gemeente Amsterdam ideeën en suggesties. We nemen deze serieus en maken duidelijk waarom we deze wel of niet meenemen in de plannen. De adviezen zijn niet bindend.

Wat staat vast
- De bestaande bewoners (zonder parkeerplek op eigen terrein) kunnen in de toekomst blijven parkeren in de openbare ruimte.

- Nieuwe bewoners parkeren op hun eigen terrein. Alleen bezoekers van de nieuwe woningen parkeren in de openbare ruimte.
- Voor nieuwe woningen gaat een nulplafond gelden. Er worden geen nieuwe parkeervergunningen uitgegeven.

Wat is nog bespreekbaar?
- Hoe wordt het parkeeraanbod nu gebruikt (lang vs. kort parkeren, bewoners vs. bezoekers vs. werknemers) en hoe is men bereid om in de toekomst te parkeren?
- Ten oosten van het winkelcentrum zijn parkeerplaatsen die op dit moment onderbenut zijn. Wie zouden hier kunnen parkeren?
- Wat is er nodig om het totaalaantal beschikbare parkeerplaatsen optimaal te benutten? (bv slimme parkeersystemen, een betere of andere ontsluiting).

Wanneer/tijdlijn
Dit traject start in het derde kwartaal van 2022 en wordt eind 2022 afgerond.

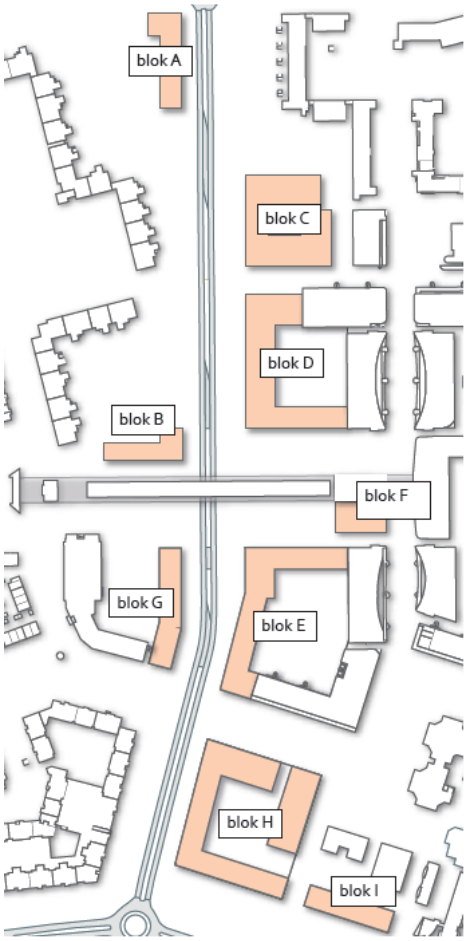
Werkwijze
- Mogelijke methoden:
    - Gesprekken met stakeholders: bewoners, ondernemers, bezoekers
    - Analyse parkeerduur van auto's in en buiten plangebied met kentekenonderzoek
    - (Korte) interviews gebruikers van de parkeerplaatsen
    - Workshops met een representatieve groep (bewoners, gebruikers, ondernemers)

Welke concrete vragen heeft de gemeente voor bewoners, ondernemers, bezoekers en gebruikers?
- Om het parkeergebruik in kaart te brengen vragen we de gebruikers van de parkeerplaatsen in centrum Reigersbos naar hun parkeergedrag: waar parkeert de gebruiker nu, waarom parkeert de gebruiker daar, zou de gebruiker liever ergens anders parkeren?
- Om de toekomstige situatie te toetsen vragen we de gebruikers of zij bereid zijn om ergens anders in de buurt te parkeren, en wat daarvoor nodig is.

Wat gebeurt er met de uitkomsten?
We koppelen de uitkomsten van de enquête en de straatlabs terug aan alle bewoners via onze eigen kanalen. We verwachten dat er uit dit proces een aantal voorwaarden komt waarop men bereid is om parkeergedrag aan te passen. Hierdoor kunnen we een situatie kunnen creëren waarbij bewoners en bezoekers nog steeds op korte afstand van hun woning en het winkelcentrum hun auto kwijt kunnen. De voorwaarden nemen we mee in de verdere uitwerking, waaronder het schetsontwerp (SO) van de kavels Reewijkplein en Renooiplein. Indien uit onderzoek onomstotelijk blijkt dat het aantal parkeerplaatsen tekort schiet zullen we met aanvullende voorstellen moeten komen vanuit de gemeente en ontwikkelaars.

8.2 Uitwerken bouwblokken

Dat er 700 woningen komen in Reigersbos, staat vast. Maar hoe de woningen er precies uit komen te zien en waar bijvoorbeeld de hoogte-accenten komen te liggen, daarover gaan we nog in gesprek met de buurt en de eigenaren/ontwikkelaars. In de investeringsnota is een uitwerkingsverplichting opgenomen voor de bouwblokken C, D, E, F en G (Remmerdenplein, Reewijkplein, Renooiplein en Ravensteinplein). Deze bouwblokken zijn niet in detail opgenomen in de investeringsnota en worden nog verder uitgewerkt samen met eigenaren en omwonenden. Ieder bouwblok krijgt daarbij een aanpak op maat.

Voor alle bouwblokken geldt dat het doel is om samen met bewoners en andere stakeholders te komen tot een definitieve uitwerking van de bouwblokken.
De planning van het uitwerken van de bouwblokken is verdeeld over de komende 5-8 jaar. De eerste bouwblokken die aan de beurt komen zijn hieronder toegelicht. Het kan zijn dat dit nog

gewijzigd wordt. De gemeente is voor het tempo ook afhankelijk van het tempo van de huidige vastgoedeigenaren en van de partijen die de bouw gaan uitvoeren.

1. Bouwblokken D (Reewijkplein), E (Renooiplein) en F (nieuwe toren naast metro)

Centrale vraagstelling
Voor de blokken D, E en F is er een uitwerkingsverplichting. Voor het Renooiplein en Reewijkplein verkennen we specifiekere inrichtingsopties, die aansluiten bij de intenties van het stedenbouwkundig plan, de verdichting en de belangen van bestaande en nieuwe stakeholders. Voor deze twee gebieden volgen we eenzelfde traject, omdat we hier te maken hebben met eigendomssituaties die elkaar overlappen.

Doelgroep en werven van de doelgroepen
De doelgroep bestaat uit bewoners en eigenaren (deels overlappend) van de appartementen direct grenzend aan het Renooiplein, vastgoedeigenaar Hoorne Vastgoed, ondernemers in de plint, eigenaren en huurders van de huidige (te slopen) toren naar de metro ingang. De omringende woningen zijn deels van particuliere eigenaren en deels in eigendom van woningbouwcorporatie Stadgenoot. De eigenaren van de woningen zijn verenigd via VvE's (Vereniging van Eigenaren). Voorafgaand aan de inhoudelijke gesprekken wordt een uitgebreide stakeholdersanalyse uitgevoerd. Hierbij worden belangen en wensen in beeld gebracht. Ook volgt hieruit hoe we een goede afspiegeling van belanghebbenden aan tafel kunnen krijgen.

Participatieniveau
Per stakeholder, onderdeel en fase/stap verschilt het participatieniveau:

- Stap 1 - de stakeholdersanalyse: meedenken / samenwerken
- Stap 2 – zoektocht naar het meest gedragen scenario: Raadplegen en adviseren. We kunnen samen een plan maken, alleen ligt de beslissingsbevoegdheid wel bij de gemeente en zittende eigenaren.

Wat staat vast
Voor alle locaties staat het totale volume (aantal woningen) vast.

Wat is nog bespreekbaar?

- De afstand tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe bebouwing. Daarbij rekening houden met entrees tot de woningen, toegang bergingen, achteringang winkels, laden en lossen supermarkt(en), (fysieke) afscheidingen bestaande terrassen op de tweede bouwlaag (privacy / uitzicht en risico op inbraak).
- Specifiek voor de entrees tot de woningen die uitkomen op het Renooiplein moet tot overeenstemming gekomen worden omdat dit over bestaand eigendom gaat.
- De hoogte van de gebouwen, daarbij rekening houdend met bezonning, uitzicht, privacy, mogelijke plattegronden, etc.
- Verkennen mogelijkheid om bestaande gebouwen te verhogen met één of meer bouwlagen en daarmee het volume (en de hoogte) van de nieuwbouw verkleinen.
- Programma nieuwe plint (invulling van de begane grond).

- Programma bestaande plint langs Snellerwaardgracht (invulling van de begane grond).
- Parkeren: aantal parkeerplaatsen, voor wie toegankelijk, betaald en onbetaald parkeren.
- Parkeren: hoe komt het eruit te zien? (gebouwd met een dek of een open hof met bomen in volle grond).
- Samenhang met renovatie winkelcentrum.

Aanvulling: het totale programma (zowel wonen als niet-wonen) voor Reigersbos als geheel staat vast. Er is wel ruimte om dit te (her)verdelen over de verschillende bouwvelden, maar niet iedere locatie is voor al het programma geschikt (denk aan mogelijkheden parkeren, karakteristiek omgeving, ontwikkelstrategie, etc.).

Wanneer/tijdlijn

- Januari-maart 2023 stakeholdersanalyse
- 2022-2023 uitwerken bouwblokken, afsluiten overeenkomsten met vastgoedeigenaren in het gebied.
- 2023-2024 voorbereiding bouw
- 2025 – 2026 bouw

Werkwijze

In stap 1 doen wij een verkenning naar de belangen, posities, zorgen en verwachtingen van de verschillende stakeholders. Als uitkomst van stap 1 denken wij aan een 'getekend verslag van de verkenningsfase met een advies over stap 2'.

In dit getekend verslag (tekeningen / schetsen met tekst) gaat het primair om inzicht in de stakeholders. Tevens stellen wij een tijdlijn op, waaruit – voor alle stakeholders – blijkt welke planvormings- en processtappen al in de afgelopen tijden genomen zijn, wat de impact/status hiervan is en in welke fase men nu verkeert. Dit biedt, naast inzicht in de stakeholders, overzicht over het proces.

In fase 2 gaat het dus om een zoektocht naar het meest gedragen scenario, waarbij inzichtelijk gemaakt wordt wat de impact ervan voor iedereen is. Ook dit zal zich voor een getekend verslag lenen, zodat opnieuw ook ruimtelijk zichtbaar wordt gemaakt wat belangen, posities en voorstellen voor de omgeving en ieders positie betekenen. Stappen 1 en 2 betreffen 'ontwerpend participeren'.

Welke concrete vragen heeft de gemeente voor bewoners?

- Wat zijn de wensen en eisen van de bewoners met betrekking tot de bouwontwikkeling?
- Hoe organiseren we het gesprek tussen bewoners (huur en koop), (groot)eigenaren en gemeente?
- Welk scenario komt het best tegemoet aan de belangen van de bewoners en andere belanghebbenden?

Wat gebeurt er met de uitkomsten?
Stap 1: proces en belanghebbenden in beeld is kader voor stap 2
Stap 2: meest wenselijke scenario is de basis voor uit te werken bouwenvelop

2. Bouwblok G (Ravensteinplein)

Deze kavel ligt ten zuiden van het metrostation en ten westen van de Reigersbosdreef. De noord- en oostzijde worden omsloten door de Ravensteinstraat. In de huidige situatie is deze kavel deels bebouwd met een complex van woningcorporatie Woonzorg (zie figuur 1), bestaande uit 133 seniorenwoningen. In het nieuwe gebouw komen circa 66 ouderenwoningen. Het totale woonprogramma is ca. 5600 m2 BVO. Naast het woonprogramma wordt er ook een buurtkamer gerealiseerd van 150 m2 BVO.

Ravensteinplein is in de investeringsnota ook opgenomen als gebied met een uitwerkingsverplichting. Dit betekent dat we bewoners nauw betrekken bij de uitwerking van de nieuwe woningen. Zij denken mee over de buurtkamer (zie 8.4 Maatschappelijke Voorzieningen) en de inrichting van de openbare ruimte (zie 8.3 Openbare ruimte).
Inmiddels wordt door Woonzorg met de bewonerscommissie van Het Ravenstein gewerkt aan een verdere uitwerking van het gebouw. De gemeente is hierbij betrokken. Ook hier gaat het om adviseren en raadplegen.

3. *Bouwblok C (Remmerdenplein/Renswoudestraat)*

De realisatie van bouwblok C komt later in de tijd (na de bouwblokken D, E, F en G) en is vanwege de eigendomssituatie minder complex dan die bouwblokken D, E en F. De uitwerking van de participatie volgt nadat er een start gemaakt is met de hiervoor genoemde bouwblokken.

8.3 Openbare ruimte

Centrale vraagstelling
De openbare ruimte binnen het plangebied is divers: doorgaande routes, overstappunt ov, buurtparkjes, sport en spel, plekken om elkaar te ontmoeten. We vragen bewoners en gebruikers wat het beste werkt – en wat niet. En we vragen bewoners aan welke functionaliteiten zij behoefte hebben. Hiermee verbeteren we het plan en vergroten de betrokkenheid van bewoners en het gevoel van eigenaarschap.
Voor dit moment moeten we op de plankaart gaan aangeven welk participatieniveau er per deelgebied gaat plaatsvinden. Dit kan gekoppeld worden aan de planning. Belangrijk is dat we werken binnen bepaalde beleidskaders, zoals de Puccini methode.

Doelgroep en werven van de doelgroepen
Afhankelijk van het deelgebied.

Participatieniveau

Voor de openbare ruimte komen alle vormen van participatie voor:
- Informeren
- Meedenken
- Samenwerken (cocreatie)

Wat staat vast
Het schetsontwerp van de openbare ruimte zoals opgenomen in de Investeringsnota. Daarbij is en wordt rekening gehouden met gemeentelijk vastgestelde kaders, zoals Puccini.

Wat is nog bespreekbaar?
Uitwerking van het SO (schetsontwerp) naar een VO (Voorlopig ontwerp) en DO (Definitief ontwerp). Het uitgangspunt is om zoveel mogelijk ruimte te geven voor participatie.
Bijvoorbeeld samenwerken of meebepalen over de inrichting van een hof met ruimte voor sport en spel (cocreatie) en meedenken over de pleinen, buurtparkjes en de dreven. Meedenken over de beplanting.

Wanneer/tijdlijn
De planning hangt af van de planning van de bouwblokken.
Voor 2023 moet nog goed gekeken worden welke planonderdelen noodzakelijkerwijs verder uitgewerkt moeten worden.

Werkwijze
Dit verschilt per onderdeel.

Welke concrete vragen heeft de gemeente voor bewoners?
Aan welke functionaliteit is er behoefte?
Wat werkt het beste?
Hoe denken bewoners (en andere gebruikers) over thema's als:
- Veiligheid
- Spelen/sport
- Groen
- Pleinen
- Water

Wat gebeurt er met de uitkomsten?
De uitkomsten worden verwerkt in de ontwerpen en uitgevoerd.

8.4 Maatschappelijke voorzieningen

Centrale vraagstelling
Centrum Reigersbos is het centrum voor heel Gaasperdam. Dat betekent dat er niet alleen voorzieningen komen voor de bewoners van het centrum zelf, of alleen voor de bewoners van de wijk Reigersbos, maar ook voor álle bewoners van Gaasperdam. In de investeringsnota is een

programma opgenomen voor maatschappelijke voorzieningen. Deze is nog kwantitatief en vraagt om een kwalitatieve uitwerking. Dit willen we samen met de buurt doen. T.a.v. de andere maatschappelijke voorzieningen gaan we in groepen met de maatschappelijke partners en de buurtbewoners verder uitwerken waar behoefte is in de wijk. Dit kunnen we daarna terug laten komen in de programmering van de gebouwen. De projectleider sociaal en de adviseur Maatschappelijke voorzieningen zijn nauw betrokken bij dit proces.

Doelgroep
Doelgroep voor dit traject zijn de maatschappelijke partners in de wijk (op de thema's ontmoeten/kunst en cultuur, gezondheid en ondernemerschapsversterking) en de bewoners/ gebruikers van maatschappelijke voorzieningen.

Participatieniveau
- Co-creatie met maatschappelijke partners in het gebied. We laten formele en informele organisaties, sleutelfiguren en andere bewoners meedenken over de behoefte in de wijk en bieden ruimte voor initiatieven uit de buurt.

Wat staat vast
In de investeringsnota is een programma opgenomen voor maatschappelijke voorzieningen. Deze vierkante meters zijn gereserveerd in de bouwblokken.

Wat is nog bespreekbaar?
- Er zijn een aantal plekken in en nabij het plangebied. Waar welk programma gaat landen is nog niet vastgesteld.
- Waar samenwerkingen/clusters kunnen ontstaan op basis van de verschillende thema's.

Wanneer/tijdlijn
Dit traject start in het najaar van 2022 en loopt in ieder geval tot en met het derde kwartaal van 2023.

Werkwijze
- We starten met een uitgebreide stakeholderanalyse van maatschappelijke partners, en clusteren deze op de thema's ontmoeten & kunst/cultuur, ondernemerschap en gezondheid.
- We organiseren thema-tafels waar we met de verschillende clusters in gesprek gaan over mogelijke samenwerking en toekomstige plek in de wijk.
- We gaan met bewoners en gebruikers in gesprek over hun behoefte aan maatschappelijke voorzieningen in de wijk.
- We geven maatschappelijke organisaties die dat kunnen en willen de ruimte om op thema's het voortouw te nemen.

- Vanuit de gemeente vindt een nauwe samenwerking tussen afdeling Maatschappelijke Voorzieningen (MV), Stadsdeel Zuidoost (projectleider Sociaal) en Grond en Ontwikkeling plaats.

Welke concrete vragen heeft de gemeente voor bewoners, gebruikers en maatschappelijke partners?

- Waar is er ruimte voor samenwerking tussen de maatschappelijke partners?
- Wat is de huisvestingsbehoefte van de maatschappelijke partners?
- Waar ligt de behoefte van bewoners in het gebruik van maatschappelijke voorzieningen?

Wat gebeurt er met de uitkomsten?

- De uitkomsten van dit traject verwerken we in de uitwerking van de bouwblokken. Na dit traject hebben we niet alleen een beeld van het programma, waar weten we ook waar de maatschappelijke voorzieningen moeten landen. Dit verwerken we in de bouwenveloppen en later ook in de tenders van de betreffende bouwblokken. Daar waar nodig wordt er vanuit afdeling MV gemeentelijk krediet aangevraagd voor de realisatie van de voorzieningen.

8.5 Pilot ouderenhuisvesting

Waarom dit project?
Er is een groot gebrek aan eengezinswoningen en aan passende ouderenwoningen in Reigersbos. In de S-buurt, in het zuiden van Reigersbos, woont een groot aantal senioren in eengezinswoningen, onder andere van woningcorporatie Eigen Haard. Velen wonen prettig in Reigersbos. Tegelijkertijd geven anderen aan graag te willen verhuizen naar een nieuwe, meer passende woning in de buurt.

Het doel van deze pilot is om passende en toegankelijke woningen voor senioren te maken. Hiermee willen we in een dubbele behoefte voorzien: senioren in Reigersbos die willen verhuizen kunnen prettig oud worden in een passende woning in hun eigen wijk en de eengezinswoningen waar zij nu in wonen komen vrij voor gezinnen.

Doelstelling
Dit plan kan alleen slagen wanneer we hier toekomstige bewoners en buurtgenoten bij betrekken. Voor deze pilot hebben we de volgende doelstelling voor ogen:

- Samen met de toekomstige bewoners een goed plan ontwikkelen voor een seniorencomplex. Dit doen we door de senioren te betrekken bij de ontwikkeling en het ontwerp van de nieuwe woningen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij Eigen Haard.

Doelgroepen

- Primair bewoners (55+) van de S-buurt, aangevuld met andere toekomstige bewoners
- Omwonenden van het toekomstige gebouw (wanneer duidelijk is wat de locatie wordt).

Voor het ontwerp van het nieuwe gebouw wordt een meedenkgroep opgestart door Eigen Haard. Deze committeert zich voor langere tijd aan het project. We denken aan 6 tot 8 personen. Voor het ontwerp van de openbare ruimte organiseren we ontwerpsessies. Iedereen kan zich hiervoor aanmelden. Het aantal deelnemers per sessie wordt afgestemd op de werkvorm. Indien er veel aanmeldingen zijn komen er meerdere (parallelle) sessies. Daarnaast zullen we geïnteresseerden op de hoogte houden via een of meerdere informatiebijeenkomsten en bewonersbrieven en mails.

Participatieniveau

Het participatieniveau verschilt per deelthema

- Gebouwontwerp: meedenken. Bewoners denken mee over het project en staan dichtbij de professionals. Besluiten worden uiteindelijk door de professionals en het bestuur genomen.
- Ontwerp van de openbare ruimte: samenwerken (co-creatie)
- Uitvoering: informeren en meedenken. Bewoners worden tijdig geïnformeerd en dragen ideeën en suggesties aan. Deze zijn niet bindend, maar er wordt altijd aangegeven waarom er wel of niet iets mee wordt gedaan.

Wat staat vast

Dat wat vast staat verschilt ook per deelthema:

- Gebouwontwerp / bouwplan: het gebouw moet plaats bieden aan minimaal 50 levensloopbestendige woningen. De bouwenvelop voor het gebouw (met hoogtes, vorm etc.) staat vast conform de uitgangspunten uit de Investeringsnota Reigersbos.
- Openbare ruimte / bouwplan: het schetsontwerp van de openbare ruimte zoals opgenomen in de Investeringsnota staat vast. Voordat we ontwerpsessies ingaan, bepalen we waarover mensen kunnen meedenken en beslissen.
- Uitvoering: voor dit project staat vast dat het blok gebouwd gaat worden. Er staat ook vast dat er een BLVC-plan komt. Dit is verplicht bij een omgevingsvergunning.

Wat is nog bespreekbaar?

- Gebouwontwerp: plattegrond, eventueel gemeenschappelijke voorzieningen, uitstraling
- Openbare ruimte: inrichting en beheer van het groen, co-creatie m.b.t. invulling openbare ruimte met sport/spel of iets anders.
- Uitvoering: tijdelijke maatregelen en eventuele omleidingen.

Bovenstaande punten specificeren we voor iedere bijeenkomst.

Wanneer/tijdlijn

Zodra er zicht is op een besluit over de locatiekeuze gaan we de omwonenden hierover informeren.

Werkwijze
Er komt een apart participatieplan voor dit deelproject met een praktisch plan van aanpak en een planning. Dit stelt de gemeente samen met Eigen Haard op.

Welke concrete vragen hebben Eigen Haard en de gemeente voor bewoners?
Waar moet het nieuwe woongebouw aan voldoen?
Hoe kunnen we de openbare ruimte zo goed mogelijk inrichten?
Hoe kunnen we tijdens de uitvoering (openbare ruimte en gebouw) de overlast zoveel mogelijk beperken en hoe kunnen we omwonenden het beste informeren?

Wat gebeurt er met de uitkomsten?
De uitkomsten worden, na toetsing op haalbaarheid en na afweging eventuele strijdige belangen, verwerkt in de plannen. De besluitvorming hierover vindt plaats door Eigen Haard en gemeente Amsterdam. We koppelen dit ook altijd terug aan deelnemers van de meedenkgroep en omwonenden. Zo weten zij wat er wel maar ook wat er niet gedaan is met hun ideeën.

8.6 Groen

Op 20 oktober heeft er een gesprek plaatsgevonden met enkele betrokken bewoners over de participatiethema's. In dit gesprek kwam de behoefte naar voren om Groen (natuur en duurzaamheid) als apart thema te behandelen. Hoe we dit gaan doen stemmen we nog verder af en werken we uit.

9 Communicatiemiddelen

We hebben een groot aantal communicatiemiddelen tot onze beschikking die we kunnen inzetten voor:

- Overkoepelde communicatie over geheel Reigersbos (informatief / gebiedsmarketing)
- Specifieke communicatie per deelthema
- Werving van deelnemers aan werkgroepen, activiteiten en informatiemomenten

We gebruiken in ieder geval:

Projectenpagina
Dé centrale plek waar we alle relevante informatie over het project laten zien. We hebben al een verkorte URL www.amsterdam.nl/reigersbos.nl. Dat communiceert makkelijk op fysieke middelen als flyers of posters. We kunnen op deze pagina ook subpagina's aanmaken voor de themasessies en andere bijeenkomsten. De projectenpagina bevat een actuele omschrijving van het project, een tijdlijn, een verzicht van alle nieuwsberichten en de belangrijkste plannen en publicaties.

Digitale nieuwsbrief pdf (4x per jaar)
Eén van de punten die naar voren kwam uit het reflectierapport van Dietz, was dat mensen vaker geïnformeerd willen worden over wat er gebeurt in hun buurt. Daarom maken we, naast eerdergenoemde nieuwsbrief, zelf een digitale nieuwsbrief. We kunnen hier zelf alle onderwerpen voor kiezen, groot en klein. Naast de gebiedsontwikkeling brengen we ook ander nieuws uit de buurt, bijvoorbeeld over de buurtbudgetten of de organisatie van een braderie, maar ook buurtnieuws vanuit het stadsdeel. Zo zien bewoners ook meer samenhang tussen zaken die de Gemeente Amsterdam doet. Inmiddels zijn er ca. 400 bewoners uit Gaasperdam ingeschreven voor de nieuwsbrief, en hebben we in 2022 al drie exemplaren verstuurd.

Wekelijkse nieuwsbrief gemeente Amsterdam
De gemeente Amsterdam verstuurt elke donderdag een wekelijkse nieuwsbrief met nieuwsberichten van Amsterdam.nl en de stadsdelen naar abonnees. Er worden 8 versies van deze nieuwsbrief gemaakt, 1 per stadsdeel en 1 algemene nieuwsbrief. De nieuwsredactie maakt de algemene editie. Deze berichten gaan bewoners, bezoekers en ondernemers van de hele stad aan. Onderwerpen voor de stadsbrede editie worden geselecteerd door de nieuwsredactie. Algemene editie heeft 45.000 abonnees. De Zuidoost editie zo'n 4000.

Social Media
De gemeente Amsterdam beschikt over een aantal corporate social media accounts: Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn. Deze zijn gericht op alle Amsterdammers. Het nieuws dat via deze kanalen verspreid wordt zijn doorplaatsingen van nieuwsberichten op www.amsterdam.nl/actueel.

Bewonersbrief
De papieren bewonersbrief blijft een belangrijk communicatiemiddel. Voor heel Gaasperdam hebben we een verspreidingsgebied van 15.535 huishoudens. Voorstel is om deze brieven te laten lezen door leden van de buurtwerkgroep voor we ze laten verspreiden. Zij kunnen ze dan controleren op duidelijkheid en begrijpelijkheid.

Per deelonderwerp kiezen we een selectie uit alle middelen die we tot onze beschikking hebben. Hieronder staan deze beschreven. Deze indeling is van breed (Amsterdam, Stadsdeel) naar smal (buurt, persoonlijk).

9.1 Gemeentebreed

Nieuwspagina
De algemene nieuwspagina van amsterdam.nl is www.amsterdam.nl/actueel. Geschikt om een brede boodschap te delen die heel Amsterdam aangaat. Plaatsing content gaat in overleg met de nieuwsredactie – zij bepalen uiteindelijk of het onderwerp past. Gemiddeld 151.112 unieke bezoekers per dag.

Amsterdam Krant (fysiek, 6x per jaar)
Krant Amsterdam is de krant van de gemeente en de stadsdelen. Vanaf 2020 verschijnt de krant 6 keer per jaar, in 7 stadsdeeledities. Gemeentelijke- en stadsdeelinformatie worden op elkaar afgestemd. In elke editie staan dezelfde stedelijke artikelen en artikelen die alleen voor dat ene stadsdeel relevant zijn. Zo krijgen Amsterdammers hun gemeentelijke- en buurtinformatie in één krant op de mat. Let op: tussen aanleveren materiaal en publicatie zit zo'n 3,5 week. Oplage: 500.000 exemplaren.

9.2 Stadsdeel

Stadsdeelpagina
Zoals alle andere stadsdelen heeft Zuidoost een eigen pagina. Hier vinden bezoekers het laatste nieuws, praktische informatie, contactpersonen en algemene thema's zoals het Masterplan en de Groenvisie. Deze pagina is geschikt om mensen naar te verwijzen om de samenhang te begrijpen tussen wat er in hun buurt gebeurt en in het hele stadsdeel.

Social Media
Stadsdeel Zuidoost heeft ook een eigen Facebook en Twitter account. Vooral het Facebookaccount is geschikt om nieuws door te plaatsen. We kunnen hier ook advertenties op plaatsen die we lokaal extra laten zien onder Facebookgebruikers. Zo vergoot je substantieel je bereik. Handig bij belangrijk nieuws of grote bijeenkomsten.

9.3 Project

Digitaal
Video
Voor de werving van deelnemers of het aankondigen van evenementen kunnen we een korte video inzetten. We hebben dit eerder gedaan in Holendrecht en dat beviel goed. Mensen zien dan bovendien het menselijke gezicht achter de gemeente. Video's kunnen makkelijk gedeeld worden op de projectenpagina, socialkanalen en in appgroepen.

Fysiek
Handout/brochure
In de laatste versie van de investeringsnota staat een duidelijke plattegrond van zowel de huidige gebouwen als de gebouwen die er moeten komen. Tijdens bewonersbijeenkomsten werd hier enthousiast op gereageerd. We kunnen deze afdrukken en uitdelen tijdens bijeenkomsten. We kunnen het ook breder trekken en een boekje maken waarin we meer informatie geven. Gevaar is wel dat deze informatie snel achterhaald is. Feit is wel dat mensen graag iets fysieks meekrijgen wat ze kunnen bewaren.

Posters
Bij belangrijke evenementen hangen we posters op in de buurt in de huisstijl van de gemeente. We herhalen daarop weer kort waar we mee bezig zijn en verwijzen altijd naar www.amsterdam.nl/reigersbos. Daar kan men altijd de meest actuele informatie vinden.

Buitenexpositie
In Holendrecht hebben we in het kader van de buurtstudie een buitenexpositie gehad op het Holendrechtplein. Op grote 'trotters' waren gedurende 6 weken ondernemers uit de buurt te zien. Daarbij werd ook een link gelegd naar de gebiedsontwikkeling die eraan gaat komen. Er werd hier door de hele buurt erg enthousiast op gereageerd. Als we een goede aanleiding zien voor Reigersbos kunnen we dit inzetten. Zijn wel behoorlijk wat kosten aan verbonden.

Spandoek
Idee is om aan een van de gebouwen in de buurt op een centrale plek een permanent spandoek te hangen met daarop een algemeen boodschap, representatieve artist impressie en de link naar de projectenwebsite. Zou houden we het project 'top of mind' bij alle bewoners en bezoekers van Reigersbos, ongeacht in welke fase we zitten. We kunnen dit eventueel ook doen met een bouwbord. Deze worden meestal ingezet bij werkzaamheden (het toen, nu, straks bord). We kunnen kijken of dit ook voor gebiedsontwikkeling ingezet kan worden.

Maquette
We kunnen een maquette laten malen van de toekomstige situatie en neerzetten bij de Bibliotheek of de ruimte van het Buurtteam. Deze maquette kan vrijblijvend worden bekeken, maar is ook in te zetten bij discussies en participatie.

Foamborden
Tijdens verschillende bijeenkomsten hebben we gebruik gemaakt van grote panelen op Ao

formaat met daarop artist impressies, schetsen en uitleg in tekst. Deze borden hebben we nog en kunnen een permanente plek krijgen in de ruimte van het Buurtteam of een andere geschikte plek waar veel mensen komen.

Boekje investeringsnota laten drukken + Engelse vertaling
We hebben een publiekssamenvatting gemaakt van de investeringsnota. In een beknopte acht pagina's geven we daar de belangrijkste punten van de plannen weer. De samenvattingen liggen in het Buurtteam, waar ze uitgedeeld worden. Ook op bijeenkomsten geven we samenvattingen mee.

Inkijkexemplaren complete investeringsnota
Er zijn natuurlijk ook mensen die details willen weten en de gehele nota willen inzien. We leggen daarom inkijkexemplaren neer op meerdere locaties waar veel mensen komen. In ieder geval in het informatiepunt van het Buurtteam en de OBA.

Persoonlijk
Huis-aan-huisbezoek
Voor het werven van specifieke participatiesessies kan het handig zijn om huis-aan-huis mensen te informeren en uit te nodigen. Bijvoorbeeld als het gaat om specifieke bouwblokken. Je bent hierbij wel gebonden aan een beperkt aantal adressen. Voordeel is dat je waarschijnlijk mensen bereikt die je anders wellicht zou missen.

Inloopspreekuur
Uit het reflectierapport van Dietz werd er door bewoners aandacht gevraagd voor meer communicatie en duidelijkheid over het informatiepunt wat is gebruikt voor inloopspreekuren in het winkelcentrum. Het informatiepunt is vanwege Corona vaak gesloten geweest en is om die reden geen herkenningspunt voor bewoners. We zijn daarom iedere week in de ruimte van de buurtteamlocatie te vinden op woensdagmiddag van 15:00 – 17:00 uur. Bewoners kunnen dan vrijblijvend binnenlopen, vragen stellen en informatie krijgen.

1-op-1 gesprekken
Per deelthema kijken we of het nuttig is om 1-op-1 gesprekken te voren met bepaalde stakeholders. We voeren dan zogenaamde 'voorgesprekken' voordat we breed gaan communiceren met de rest van de buurt. We gebruiken hiervoor de stakeholderanalyse die we maakten.

Buurtwandeling
Sommige onderwerpen lenen zich goed voor een buurtwandeling. We lopen dan met een groepje door de buurt waarbij we verschillende locaties aandoen en direct horen wat de zorgen en wensen van de bewoners zijn. Dit maakt de problemen tastbaarder en is wederom een moment dat de Gemeente Amsterdam zichtbaar in de buurt aanwezig is.

Aanhaken op andere bijeenkomsten
We proberen zoveel mogelijk aanwezig te zijn op andere momenten die in Reigersbos worden georganiseerd. Bijvoorbeeld bij de opening van het Schoolplein de Tamboerijn of bij de kleurrijke stegen bij het Rossumplein.

Bijeenkomsten
Sommige zaken lenen zich het beste om in een bijeenkomst toe te lichten of te bespreken. Hiervoor organiseren we bijeenkomsten voor bewoners.

Overig
Digitale maquette Zuidoost
Er is een digitale maquette voor heel Zuidoost met daarin de nieuwbouwontwikkelingen. We kunnen daar ook onze plannen laten 'intekenen'. Op deze manier kunnen mensen virtueel door de nieuwe buurt lopen. Dit geeft een veel beter beeld dan de artist impressies. Nadeel: dit is erg tijdrovend en kostbaar. Ook werkt deze digitale maquette niet optimaal. Zie ook: https://maquette.amsterdam/

Buurtkrant
Een ander idee is om een echte krant te maken voor en door de buurt. In deze krant vertellen we niet alleen het verhaal van de gemeente, maar laten we ook bewoners aan het woord die vertellen over hun ervaringen, wensen en zorgen. We denken op dit moment aan een editie van twee keer per jaar. Nadeel: ook dit is een tijdrovende en kostbare klus.

Website openresearch.amsterdam
Op https://openresearch.amsterdam wordt onderzoek, kennis en innovatie over Amsterdam en de metropoolregio verzameld en gedeeld. Hierdoor zie je wie met welke thema's bezig is in de stad. Vind wat je nodig hebt en deel je eigen onderzoek. Openresearch is work-in-progress en wordt dagelijks bijgewerkt. Voor Reigersbos gaan we de onderzoeken via deze site publiceren.

10 Wat gaat er nog volgen

De participatie-activiteiten die omschreven zijn in voorliggend plan zijn niet de enige en ook niet de laatste die we samen met de buurt doen. Dit plan richt zich op de eerste fase: de uitwerking van de plannen zoals opgenomen in de investeringsnota Reigersbos en kijkt ongeveer een jaar vooruit. Dit plan wordt in 2023 geactualiseerd.

In deze fase kijken we thematisch naar de onderwerpen die verder uitgewerkt moeten worden: de bouwblokken, de pilot ouderenhuisvesting, de maatschappelijke voorzieningen, het parkeervraagstuk en de openbare ruimte.

- Voor de kavels die als tender in de markt worden gezet wordt daar waar mogelijk gewerkt met burgerjury's voor de beoordeling van plannen van een ontwikkelaar, zoals dat is gebeurd bij het Vreeswijkpad.
- Delen van de openbare ruimte werken we verder uit in co-creatie.
- Voor de uitvoeringsfase wordt, indien daar voldoende animo voor is, een klankbordgroep / werkgroep opgericht.

In dit document zijn de ontwikkelingen direct voortvloeiend uit de investeringsnota beschreven. Hiernaast loopt nog een aantal andere relevant trajecten:

- Renovatie 10 vve's met de terraswoningen in en nabij Winkelcentrum Reigersbos;
- Renovatie winkelcentrum Reigersbos door Hoorne Vastgoed;
- Uitvoeringsprojecten in en rond het projectgebied zoals rattenaanpak vanuit het gebiedsteam;
- Het Bewonersplatform Reigersbos heeft een buurtbudget ontvangen. Het bewonersplatform onderneemt activiteiten om bewoners meer actief aan de wijk te verbinden. Het bewonersplatform en het projectteam gebiedsontwikkeling kunnen en zullen daar waar mogelijk samen optrekken om bewoners te bereiken en betrekken bij Reigersbos en de toekomstplannen voor Reigersbos.

Met deze en relevante andere trajecten wordt samenwerking gezocht en afgestemd m.b.t. de participatie.

Bijlagen

1. Overzicht voorgaande communicatie en participatie
2. Rapport Dietz – tussentijdse evaluatie participatieproces Reigersbos
3. (Concept) praatplaat met de zes thema's, d.d. 9-11-2022
4. Investeringsnota Centrum Reigersbos d.d. 26 januari 2022, download via https://www.amsterdam.nl/projecten/reigersbos/downloads/?PagClsIdt=16231037#PagCls_16231037